

ผลพลอยได้ ที่เนื่องถึงกันและกันในโลก

ธรรมะใกล้มือ

ธรรมะเล่มน้อย

หนังสือธรรมะขนาดพกพา

รายเดือน ๑๒ เรื่อง ๑๒ เล่ม

สำหรับเป็นพื้นฐานศึกษาระบบปฏิบัติ

ใช้เวลาไม่นานในการทำความเข้าใจ

สามารถมีส่วนร่วมได้โดย...

๑. ผู้ที่อ่านแล้วคิดว่าดีมีประโยชน์
โปรดส่งมอบให้แก่ผู้อื่นต่อ เปรียบดั่งบำเพ็ญทาน.
๒. สมัครสมาชิกได้ที่ห้องหนังสือและสื่อธรรม.
๓. สนับสนุนการจัดพิมพ์หนังสือธรรมะเล่มน้อยตามกำลัง.
๔. เลือกจัดพิมพ์หนังสือธรรมะเล่มน้อย
เพื่อเผยแพร่ในวาระต่างๆ เช่น วันขึ้นปีใหม่,
วันเกิด, งานมงคลสมรส, งานเฉลิมฉลอง,
งานบุญ หรืองานฌาปนกิจ ฯลฯ.

ธรรมะเล่มน้อย ใกล้เคียง

อันจะช่วยให้ทุกคนมีพระเจ้าอยู่ในตน มีพระธรรมอยู่ในใจ

ร่วมเป็นเจ้าของภาพ
พิมพ์ธรรมะเล่มน้อยได้ที่
หอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ
โทร. ๐ ๒๙๓๖ ๒๘๐๐

รายชื่อหนังสือธรรมะเล่มน้อย

๑๒ เล่ม สำหรับปี ๒๕๕๕ ประกอบด้วย

๑. การมีอายุครบรอบปี...เป็นเช่นนั้นเอง ๒. สิ่งที่เป็นคู่ชีวิต
๓. มาฆบูชา วันนี้เป็นกรการกระทำเพื่อบูชาพระอรหันต์
๔. ความถูกต้องของการศึกษา ๕. ความหมายและคุณค่าของ
คำว่า “ลัทธิอายุ” ๖. การทำงานนั้นคือการปฏิบัติธรรม
๗. เศรษฐศาสตร์ของชาวพุทธ ๘. พระธรรมในทุบแก่งทุกมุม
๙. มือขวาทำบุญอย่าให้มือซ้ายรู้ ๑๐. พวกรณา คือ เครื่องหมาย
แห่งคนดี ๑๑. ประโยชน์ของความกตัญญู ๑๒. ภูมิต่างๆ และ
แนวครองชีวิต

๑๒ เล่ม สำหรับปี ๒๕๕๖ ประกอบด้วย

๑. ธรรมะเผด็จการ ๒. ความเป็นไปของจิต ๓. ความเข้าใจถูก
เกี่ยวกับศาสนา ๔. พุทธบริษัทไม่ต้องใช้ยาระงับประสาท
๕. ธรรมที่ลูกของพระพุทธเจ้าควรปฏิบัติ ๖. การบวช
คือการบังคับตัวเอง ๗. โทษที่เกิดเพราะไม่มีวินัย ๘. อย่าง
นั้นเอง ๙. มะพร้าวนาฬิกา ๑๐. ชีวิตโหวด ๑๑. สติ
๑๒. สันติภูมิโกล

๑๒ เล่ม สำหรับปี ๒๕๕๗ ประกอบด้วย

๑. ธรรมะทำไมกัน ๒. แผ่นดินรองรับร่างกาย ธรรมะ
รองรับจิตใจ ๓. สิ่งทีเรียกว่ากิเลส ๔. ธรรมคือสิ่งจำเป็นแก่
มนุษย์สำหรับป้องกันและแก้ไข ๕. สิ่งซึ่งเป็นอุปกรรมแก่การ
เลิกอายุ ๖. ทุกสิ่งอยู่เหนือปัญหา ๗. รู้จักธรรมะให้ถึงที่สุด
๘. หลักธรรมทีทุกคนควรทราบ ๙. ธรรมทีเป็นเครื่องมือใน
การเดินทาง ๑๐. ผลพลอยได้ทีเนื่องถึงกันและกันในโลก
๑๑. ธรรมะคือหน้าที

BUDDHADĀSA INDAPASĀO ARCHIVES

หอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ

ผลพลอยได้ ที่เนื่องถึงกันและกันในโลก

โดย
พุทธทาสภิกขุ

ลำดับที่ ๑๐ ประจำปี ๒๕๕๗

www.bia.or.th

อบรมพระนวกะราชภัฏ
บรรยายเมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๘
ผู้ถอดคำบรรยาย คุณสุธีร์ จงเขียวชำนาญ
ผู้ตรวจทาน คุณทองฉาน บุญญภัทโร

ผลพลอยได้ ที่เนื่องถึงกันและกันในโลก

ท่านที่เป็นราชภัฏผู้ลาบวชทั้งหลาย ในการบรรยายเป็นครั้งที่ ๑๔ ในวันนี้ ผมจะพูดโดยหัวข้อว่าผลพลอยได้ที่เนื่องถึงกันและกันในโลก ข้อนี้ขอให้ทบทวน คือเรื่องที่ได้ขอให้ทดสอบเนื่องด้วยการบวชของแต่ละคนๆ ว่าการบวชของเราทำให้เกิดผลพลอยได้ไปยังผู้อื่นโดยไม่ได้ตั้งใจเจาะจงนั้นก็มีอยู่อย่างไบบ้าง ที่พลอยได้โดยเจาะจงโดยตั้งใจนั้นมันก็ไม่สู้จะน่าอัศจรรย์

ขอให้นึกถึงผลพลอยได้ที่มันได้มากได้กว้างขวาง เหลือประมาณโดยไม่ได้ตั้งใจ ถ้าว่าที่จริงความตั้งใจมันก็ไปไม่ได้ไกล ที่ไม่ได้ตั้งใจบางอย่างมันมีมากกว่าที่เราตั้งใจ นี่ก็เป็นผลพลอยได้ที่น่าสนใจที่สุด ก็เนื่องถึงกันและกัน กระทั่งมันทั่วไปในโลก เมื่อพูดถึงผลพลอยได้จากการบวชของเรา ก็จะดูเลยไปถึงผลพลอยได้อย่างทั่วถึงหรือทุกอย่างจะดีกว่า

สำหรับการบวชนั้นก็ได้พูดกันแล้วว่า ถ้าการบวชนั้นประสบความสำเร็จ มันก็มีผลพลอยได้ เช่นจะทำให้มีผู้พลอยรู้ พลอยชื่นชม พลอยได้ประโยชน์ นี่เป็นเรื่องที่ต้องทบทวนก่อนว่าการบวชของเราเนี่ยมันทำให้มีผู้พลอยรู้ คือรู้อะไรมากขึ้นเพราะการบวชของเรา พลอยชื่นชมยินดีได้บุญได้กุศลที่เป็นเรื่องทางจิตใจ นี่ก็พลอยได้รับประโยชน์ อย่างต่ำ อย่างสูง

โดยตรง โดยอ้อมอะไรอีกบ้าง จะต้องหาให้พบว่าการบวชของเรานั้นต้องมีผลในส่วนนี้ ถ้าไม่อย่างนั้นแล้วก็จะรู้สึก ควรจะถือว่ามีน้อยเกินไป ได้น้อยเกินไป ตามปกติการบวชนี้จะมีผลพลอยได้เหลือประมาณแก่ผู้อื่น

ขอให้ทดสอบดูให้ดี เป็นสิ่งที่ควรทดสอบอย่างยิ่ง อย่าปล่อยให้เป็นเรื่องงมงายลับเลือนไป พยายามขุดค้นขึ้นมาให้ได้ คือให้ประจักษ์อยู่แก่ของใจเราว่าบวชทั้งที่มันมีผลพลอยได้อีกมากมายนอกจากผลโดยตรงแล้วยังถ้าได้ขยายผลพลอยได้ให้กว้างออกไปอีก เพราะยังมีทางที่จะทำได้อีกมาก ฉะนั้นผมจึงได้หยิบเอาเรื่องนี้มาพูด และขอรับรองให้พิจารณากันถึงเรื่องนี้

ที่นี้ก็เป็นอย่างที่กล่าวแล้วว่า ถ้าจะพูดเรื่องอะไรก็พูดกันเสียสิ้นเชิง เป็นเรื่องๆ กันเลย

ดีกว่า คือจะไม่พูดเฉพาะกันในวงแคบที่เกี่ยวข้องกับการบวชส่วนบุคคลเพียงคนเดียว อ้าว ที่นี้ก็ตั้งบทเบิกโรงขึ้นมาโดยพิจารณากันถึงคำว่ามันเป็นการได้จากอะไร หมายความว่าผลพลอยได้ที่ว่าพลอยได้มันได้จากอะไร จากอะไรกันก่อน เมื่อมองดูตามธรรมดาไม่เกี่ยวกับนั้นนี่โดยเฉพาะ เราก็ควรจะพูดได้ว่า พลอยได้

หนึ่ง จากการที่มีอยู่ของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
สอง จากการทำของผู้ใดผู้หนึ่ง **สาม** จากความสำเร็จจากการกระทำของผู้ใดผู้หนึ่ง
นี้จะถือว่ามันเป็นหลักทั่วไปที่จะใช้สำหรับมองเพียงแต่การมีอยู่ของสิ่งใดสิ่งหนึ่งเท่านั้น มันก็มีผลพลอยได้เสียแล้ว การมีอยู่แห่งดวงอาทิตย์นี้ก็ไม่ได้มีอยู่เพื่อเรา ก็อยู่ตามประสาของดวงอาทิตย์ มันก็ได้ประโยชน์จากการมีอยู่แห่งดวงอาทิตย์เป็นต้น การมีอยู่แห่งศาสนา การมีอยู่

แห่งภิกษุเป็นผลพลอยได้ไปถึงพวกที่เขาไม่ได้
นับถือศาสนานี้ หรือไม่เคยมาบวชเลยก็ได้ มัน
อยู่ในโลกร่วมกันมันเนื่องถึงกัน นี้เรียกว่ามันได้
จากการที่มีอยู่ของสิ่งนั้นๆ เพราะมันมีอะไรๆ
อยู่ในโลกเราก็ได้รับประโยชน์จากการที่สิ่งนั้น
มันมีอยู่ในโลก

ทีนี้จะมองในมุมกลับมันก็แปลกออกไป
ตรงที่ว่ามันกลับตรงกันข้าม เป็นผลพลอยได้
จากการที่ไม่มีมีอยู่ของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง นี่มันก็ตรง
กันข้ามกับการมีอยู่ ถ้าการมีอยู่เป็นสิ่งที่ทำให้
เกิดผลพลอยได้อย่างหนึ่งๆ ทีนี้การไม่มีมีอยู่ของ
สิ่งนั้นก็ทำให้เกิดผลพลอยได้อีกอย่างหนึ่งเป็น
แน่นอน ถ้าว่าไม่มีดวงอาทิตย์ ผลอื่นก็จะเกิด
ขึ้นในทางตรงกันข้าม ไม่มีศาสนา ไม่มีธรรมะ
หรือว่าไม่มีเสือไม่มียุงไม่มีโรคภัยไข้เจ็บมันก็ต้อง
มีผลอย่างใดอย่างหนึ่งมากเหมือนกัน

ดูให้ดีว่าการมีอยู่แห่งอะไรและการไม่มีอยู่แห่งอะไรทำให้เกิดผลอะไรขึ้นมา แต่ส่วนใหญ่เราจะมองกันแต่ด้านที่มันมีอยู่ ไม่ค่อยจะมองด้านที่มันไม่มีอยู่ ทีนี้การกระทำก็เหมือนกันอีกนั่นแหละ เพราะมีการกระทำของใครหรือของสิ่งใดก็ยังมี มันก็มีผลอย่างใดอย่างหนึ่งขึ้นมา นี่เพราะละเว้นไม่กระทำหรือไม่ได้มีการกระทำสิ่งนั้น มันก็มีผลอย่างอื่น ถ้าเรากระทำบาป มันก็มีผลอย่างหนึ่ง ถ้าเราไม่กระทำบาป มันก็มีผลอีกอย่างหนึ่ง หรือว่าถ้าคนงานในโลกนี้ เขาทำงานกันในโลกนี้ก็มีผลอย่างหนึ่ง ถ้าเขาเกิดเขาไม่ทำงานขึ้นมา มันก็มีผลอีกอย่างหนึ่ง ถ้ามันไม่เป็นเรื่องที่เจตนาโดยตรงแก่ใคร แล้วก็จะเรียกว่าผลพลอยได้สำหรับคนนั้น

ทีนี้การกระทำนั้นมันไม่แน่ว่าจะได้ผลหรือว่าไม่ได้ผล ถ้ามันได้ผล มันก็มีผลพลอยได้

อย่างอื่นออกไป ถ้ามันไม่ได้ผล มันก็ได้ผลอย่างอื่นซึ่งเป็นผลที่ไม่พึงปรารถนา แต่ก็เรียกว่าเป็นผล แต่บางทีคำพูดมันก็กำกวม เช่นการกระทำที่ไม่ประสบผลสำเร็จของข้าศึก เราก็ได้ผลดี เพราะข้าศึกกระทำงานของเขาไม่สำเร็จเราก็ได้ผลดีคือข้าศึกกระทำอะไรแก่เราไม่ได้

นี่เพียงแต่ต้องการให้มองดู ให้เหลือบมองดูให้ทั่วทุกแง่ทุกมุม เกี่ยวกับสิ่งที่มันมีผลเห็นเนื่องถึงกันไปหมด นี่เป็นคำพูดกลางๆ ถ้าเราจะมองอะไรให้หมดให้สิ้น เราก็ต้องใช้หลักกลางๆ กันเสียก่อน นี่ในส่วนนี้ก็เป็นส่วนคำพูด

ที่นี้เราได้ผลจากการมีอยู่ เป็นต้นนี้ ก็จะต้องดูต่อไปว่าได้ผลจากการมีอยู่ของใคร แต่พวกที่จะต้องดูต่อไปคือดูว่าของใครหรือของอะไร ก็จะได้ความขึ้นมาว่าจากการมีอยู่ของใคร จากการทำของใคร จากการทำไม่ได้ผลของใคร

หรือทำได้ผลของใคร ก็ดูว่าเรามันเกี่ยวข้องกับ
อะไรหรือเนื่องกันอยู่กับอะไร

แต่ว่าที่จริงในสมัยนี้ ในโลกแห่งยุค
ปัจจุบันนี้อะไรๆ มันเนื่องกันมากขึ้นไปกว่าแต่
สมัยโบราณมาก นี่เราจะพูดในวงแคบ และผลที่
จะได้ที่น่าเป็นที่พอใจของการมีอยู่แห่งความ
เป็นพุทธบริษัทกันดีกว่า ชั้นแรกจะถึงถึงความ
เป็นพุทธบริษัท ความเป็นพุทธบริษัทมันมีอยู่ มี
อยู่ที่ไหนก็ตาม มันจะมีผลพลอยได้กว้างขวาง
มากมายนัก ควรจะดูกันที่ความหมายของคำว่า
ความเป็นพุทธบริษัทนั่นเอง

บางทีเพราะเรามันสนใจเรื่องของเรา
น้อยเกินไป ก็ยังสนใจเรื่องอื่นที่กว้างไปน้อยไป
เสียอีก น้อยไปกว่านั้นอีก แม้แต่ความเป็นพุทธ
บริษัทของเรา เราก็ยังไม่สนใจ เรามักจะใช้เวลา
หัวเราะ เล่นหัว สรวลเสเฮฮา กันเสียมากเหมือน

กัน หรือเมื่อสนทนากันก็ไม่ค่อยสนทนากันถึง
เรื่องที่ควรจะสนทนา เป็นเรื่องสรวลเสเฮฮา
เสียหมด ถ้าสนทนากันเรื่องความเป็นพุทธ-
บริษัทก็ดี เพราะว่าความเป็นภิกษุนี้ก็เป็นความ
เป็นพุทธบริษัทอยู่ชนิดหนึ่ง ที่จริงความเป็น
พุทธบริษัทนั้นขยายไปถึงภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก
อุบาสิกา และถ้าดูกันแต่ใจความของคำว่าพุทธ-
บริษัทแล้วมันก็เหมือนๆ กันอยู่ในส่วนใจความ

ใจความคือคำว่า พุทธะ นั้นเอง พุทธะ
นี้เป็นคำธรรมดาสามัญก็แปลว่าตื่นนอน ถ้าเป็น
ภาษาชาวบ้านที่พูดกันอยู่ตามธรรมดา ก็แปลว่า
ตื่นนอน แต่พอมาเป็นเรื่องทางจิตทางวิญญาณ
ทางศาสนานี้ก็แปลว่าผู้รู้ หรือผู้ตื่น หรือผู้เบิกบาน
ถ้าจะใช้คำว่าตื่นนอนก็คือตื่นจากหลับ กล่าวคือ
กิเลส มันมีการนอนหลับทางวิญญาณอีกชนิดหนึ่ง
เขาเรียกว่า กิเลสนิทรา กิเลสนิทรา กิเลสนิทรา

กิเลสนิทรา – กล้วยอำนาจแห่งกิเลส

ทุกคนธรรมดาก็หลับอยู่ด้วยกิเลส
นิทราไม่เคยตื่น ถ้าตื่นก็เป็นพุทธะขึ้นมา จะ
ปลุกให้ตื่นกันสักทีก็ทั้งยาก อุตุสำหมาบวช
ทั้งทีนี้ก็เพื่อให้มันตื่น แล้วมันจะตื่นหรือไม่ตื่น
ก็ดูเอาเองก็แล้วกัน ถ้ามาโลเลเหลวไหลกันเสีย
มันก็ไม่มีวันจะตื่น จะมาบวชก็พรรษา มันไม่ตื่น
โหล่ปะปะทีโน เป็นคุณสมบัติของพระอริยสงฆ์ที่
เราสวดในบททำวัตรเย็น โหล่ปะปะทีโน – ละเสี่ย
แล้วซึ่งความโลเล ภิกษุมามีความโลเลอยู่ มันก็
ไม่มีวันตื่น ทางวัตรธรรมดาคือตื่นนอน ในทาง
ธรรมะก็คือตื่นจากหลับคือกิเลส นี่คือพุทธะ

ฉะนั้นคำว่ารู้เป็นความหมายที่สองออก
ไป ความหมายที่หนึ่งคือตื่นนอน พอตื่นนอนก็
รู้ มันไม่หลับก็ต้องรู้ นั่นรู้ที่รู้อะไรก็ไป ผู้ตื่นแล้วก็
เป็นผู้รู้ เรื่องทางโลกๆ ก็รู้กิน รู้อาบ รู้ถ่าย รู้อะไร

รู้อาชีพ รู้อะไรไป แต่ในทางจิตทางวิญญาณก็รู้
เรื่องไม่มีกิเลส นั่น รู้เรื่องทำลายกิเลสให้หมดไป
คือความรู้ที่แท้จริง รู้ว่าทุกข์เป็นอย่างไร เหตุให้
เกิดทุกข์เป็นอย่างไร ความดับสนิทแห่งทุกข์
เป็นอย่างไร ทางถึงความดับสนิทแห่งทุกข์เป็น
อย่างไร นี่เรียกว่ารู้ อย่าไปใช้คำพูดอย่างอื่น
ถ้าถูกถามเกี่ยวกับรู้ รู้ของพุทธบริษัท ของพระ-
พุทธเจ้านี้ ให้รู้ไว้ ๔ อย่างนี้ไว้เสมอไป

ถ้ามีวิชาครอบงำ มันก็ไม่รู้ ๔ อย่าง
นี้ได้ ทำลายวิชาเสียได้ มันก็รู้ ๔ อย่างนี้ได้คือ
รู้ริยสัจ ๔ พอรู้แล้วมันก็เบิกบาน ก็มันไม่มีทุกข์
มันก็เบิกบาน เบิกบานด้วยวิชา เบิกบานด้วย
ปัญญา เบิกบานด้วยแสงสว่างแห่งพระธรรม
เบิกบานเหมือนดอกไม้บาน แต่เป็นเรื่องทาง
วิญญาณ หมายถึงมีความสุข โดยเฉพาะก็คือคำ
ว่าเกษม คำที่ควรจะสนใจไว้คือคำว่าเกษม เกษม

แปลว่าเกษม เกษมจากโยคะ เกษมจากกิเลส
เกษมนี้มีค่าเท่ากับว่าเป็นอิสระด้วย ก็ไม่มีอะไร
ที่มาทำให้เราตกอยู่ใต้อำนาจ เขาเรียกว่าเกษม
ปลอดภัย พุทธบริษัทก็คือผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน
นี่เราเรียกกันอยู่ เรียกคำพูดกันอยู่อย่างนี้ ที่ถูก
ควรเรียกว่าผู้ตื่น ผู้รู้ ผู้เบิกบานจะถูกกับเรื่อง
มากกว่า ก็ไปขยับขยายเอาเองก็แล้วกัน ความ
เป็นพุทธบริษัทก็หมายถึงความเป็นผู้รู้ ผู้ตื่น
ผู้เบิกบาน ถ้าความเป็นพุทธบริษัทมันมีอยู่
ในโลก มันก็มีผลให้ผู้อื่นพลอยได้ สิ่งที่จะ
จะได้ จะได้อะไรบ้างก็ดูการกระทำของพุทธ-
บริษัท การกระทำของพุทธบริษัทนั่นเอง ถ้า
พุทธบริษัทเป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน มันก็ต้อง
ช่วยให้ผู้อื่นได้รู้ ได้ตื่น ได้เบิกบาน ตรงตามตัว
จะดูให้ละเอียดออกไปอีกสักหน่อย
นอกจากจะเป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานแล้ว ก็ยังต้อง

เป็นผู้ประสบความสำเร็จในหน้าที่ของตน คำว่ารู้
ว่าตื่น ว่าเบิกบาน นี้ไม่จำเป็นจะต้องหมายถึง
ระดับสูงสุดเสมอไป แต่หมายถึงระดับสูงสุดด้วย
ฉะนั้นเรามีหน้าที่ที่จะประพฤติกะทำให้รู้ให้ตื่น
ให้เบิกบาน อยู่ตลอดเวลาที่ยังไม่รู้ไม่ตื่น ไม่เบิกบาน
ถึงที่สุด นี่ก็มีการประสบความสำเร็จในหน้าที่นี้
อยู่ตามสมควร อย่างน้อยที่สุดก็เป็นผู้ได้บุญ มีบุญ
และได้บุญ เพราะฉะนั้นมันจึงให้ความชื่นชม
พอใจยินดีแก่ผู้อื่นได้ด้วย

ที่นี้นัยยะที่สาม พุทธบริษัทเขาเป็นผู้
มีเมตตากรุณา บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์อยู่
เสมอ เพราะฉะนั้นก็เป็นเหตุให้ผู้อื่นได้พลอยรับ
ประโยชน์โดยตรงจะเป็นประโยชน์อะไรก็ตาม
เป็นวัตถุก็ได้ เป็นเรื่องนามธรรมเช่น ความรู้ความ
ฉลาดหรือประโยชน์สุข มรรคผลนิพพานก็ได้ นี้
ความเป็นพุทธบริษัทมีอยู่ที่ไหน คนข้างเคียง

ก็จะพลอยได้สิ่งเหล่านี้ จะได้รับความรู้ ความตื่น
ความเบิกบาน และก็ได้ความชื่นชม เพราะว่า
มีความสำเร็จได้เห็นเป็นตัวอย่าง แล้วก็ได้
ประโยชน์นานาชนิด นานาแบบ หลากๆ ระดับ
อยู่ทุกๆ ไป

อย่างว่ามีวัดวาอารามที่ถูกต้องตาม
วัตถุประสงค์อยู่สักวัดหนึ่ง มันจะได้อะไรบ้างก็
ไปคิดดูก็แล้วกัน ฉะนั้นความเป็นพุทธบริษัทมี
อยู่ที่ไหน มันทำให้เกิดผลพลอยได้โดยไม่เจตนา
หลายๆ อย่างอย่างนี้ เพราะความมีอยู่ของ
พุทธบริษัท นี้ถ้าหากดูที่เพราะการกระทำของ
พุทธบริษัท มันก็ยิ่งเห็นได้ว่า ให้คนอื่นเขาได้รับ
ตัวอย่าง เห็นตัวอย่างอยู่ ถ้าพุทธบริษัทได้รับผล
ของการปฏิบัติก็เป็นเครื่องจูงใจที่ดียิ่งขึ้นไปอีก
มีความสุขให้ดู นี้ถ้าไม่มีพุทธบริษัทก็มีผลเหมือน
กันแต่มันเป็นผลที่ตรงกันข้าม ไม่มีการกระทำ

ของพุทธบริษัท ไม่มีการได้รับผลของพุทธบริษัท
มันก็มีผลเกิดขึ้นเหมือนกันแหละ แต่มันเป็นผล
ในทางตรงกันข้าม แล้วไม่พึงปรารถนา เราเลย
ไม่ได้รับ ไม่ได้รับประโยชน์อะไรจากการไม่มีอยู่
ของพุทธบริษัท

ทีนี้จะดูให้แคบเข้ามาสักหน่อยคือดู
พวกเราโดยตรงที่เป็นภิกษุ คำว่า **พุทธบริษัท**
มันกว้างนัก ดูให้แคบเข้ามาดีกว่า ความเป็น
ภิกษุโดยตรงของเราและโดยเฉพาะที่ลาบวชใน
ระยะสั้น มีความเป็นภิกษุอยู่อย่างนี้ มันจะมีผล
อะไรเกิดขึ้นแก่เรา มันก็เป็นผลพลอยได้แผ่ออก
ไปถึงผู้อื่น โดยไม่ได้เจตนาและจะไม่ได้รู้จักไม่ได้
พบเห็นกันด้วยซ้ำไป ถ้าอย่างนี้เราก็ต้องดูกัน
ขั้นแรกเสียก่อนว่า ภิกษุทำอะไรบ้าง

ถ้าเป็นภิกษุจริง ก็มันต้องจริงอะไร
อย่างที่ว่านี่ คือบวชจริง แล้วก็เรียนจริง แล้วก็

ปฏิบัติจริง แล้วก็ได้ผลจริง แล้วก็ประกาศเผยแพร่
ออกไปจริงๆ นั่นก็คือจริง อย่างน้อยก็ ๕ จริง ผมพูด
คำจริงๆ ๕ คำนี้ไม่รู้ก็ร้อยก็พันครั้งแล้ว จะได้ผล
สมตามที่พูดหรือไม่ก็ช่วยกันดูก็แล้วกัน ว่าบวชจริง
คืออะไร เรียนจริงคืออะไร ปฏิบัติจริงคือ
อย่างไร ได้ผลกันจริงๆ คืออย่างไร แล้วก็สอนกัน
จริงๆ คืออย่างไร บวชจริงนี้มันก็พอจะเข้าใจกัน
ได้ แต่บวชเหลวไหลก็มีอยู่หลายแบบมากอย่าง
ไม่จำเป็นต้องมาพูดมันเสียเวลา คือบวชหลอก
บวชเล่น

ที่นี้บวชจริงมันก็มีอยู่ ก็มีปัญหายู่ว่า
เรามันบวชจริงกันหรือไม่ บวชในระยะสั้นก็จริง
แต่มันบวชจริงก็ได้บวชไม่จริงก็ได้ ถ้าบวชจริงจะ
ต้องทำอะไร คำตอบเรื่องนี้ก็มีอยู่แล้วในหนังสือ
เรื่องนั้นๆ เรื่องสอนผู้บวช แต่สรุปความแล้วก็
ขอให้พ้นจากความเป็นฆราวาสจริง อย่าคิดนึก

ไผ่ฝืนอย่างฆราวาสอยู่เลย ในร่างกายที่กำลัง
หุ้มห่อด้วยผ้ากาสาเยะ มีศิระษะอันโล้นนี้ อย่ามี
ความรู้สึกคิดนึกอย่างฆราวาสเหลืออยู่เลย แล้ว
ก็เว้นสิ่งที่ควรเว้นตามสิกขาวินัยต่างๆ พยายาม
ทำหน้าที่ของบรรพชิต เขาเรียกว่าบวชจริง

ที่นี้เรียนจริง ถ้าบวชอย่างภิกษุนี้ก็ต้อง
เรียนอย่างภิกษุแล้วก็ต้องเรียนให้จริงๆ อย่าคิดว่า
เอาเปรียบ มาเป็นการพักผ่อนหรือเป็นอะไร
อย่างนั้น แล้วก็อย่าได้คิดว่าไอ้เรียนเรื่องของ
ภิกษุนี้ไม่มีประโยชน์ เอาไปใช้ที่บ้านที่เรือนไม่ได้
นั่นยังเป็นคนหลับตา แล้วหลับตาพูดด้วยคือมัน
ไม่จริง มันไม่ตรง เรียนอย่างภิกษุ เรียนเรื่อง
ของพระพุทธเจ้าเพื่อสิ้นกิเลสนั่นแหละ แล้วไป
ใช้ที่บ้านที่เรือนก็ได้ ได้อย่างไรเราก็พูดกันมา
แล้วหลายครั้งหลายหนไม่ต้องพูดอีกแล้ว โดยเฉพาะเรื่องการบังคับตัว การไม่อยู่ใต้อำนาจ

ของกิเลส มันใช้อยู่เสมอ วิชาความรู้เรื่องโลก
เรื่องอะไรก็เรียน เรียน เรียนกันอยู่แล้วอีกแผนก
หนึ่งแล้ว มันเป็นเรื่องของร่างกายทั้งนั้น อย่างดี
ก็แค่กิน กาม เกียรติ พุดกันอย่างนี้ตรงๆ ถ้าเรียน
กันเรื่องของภิกษุ ของศาสนานี้มันเพื่อจิต
วิญญาณในระดับที่สูงไปกว่านั้น ขอให้เรียนจริง
ในระหว่างที่เป็นเพศบรรพชิต แล้วก็จะรู้อะไรมาก
สำหรับไปใช้เป็นประโยชน์เมื่อกลับออกไปครอง
เรือนตลอดชีวิตเลย

นี่เรียนจริงแล้วก็มาถึงปฏิบัติจริง นี่ก็
เห็นกันอยู่ว่าไม่ค่อยได้ปฏิบัติจริง ที่ว่าไม่จริง มัน
ก็คือไม่จริง คือบังคับตัวไม่ได้ พ่ายแพ้แก่กิเลส
เอาแต่ความสะดวกสบาย มันมารวมอยู่ที่นี้ทั้ง
นั้นแหละ ไอ้การปฏิบัติที่ไม่จริง คือโลเล เอาตาม
อำนาจของกิเลส ถ้ามันเคร่งครัดไปตามธรรม
วินัย มันก็เป็นการปฏิบัติจริง เมื่อปฏิบัติจริง

ก็ได้ผลจริงคือตรงตามนั้น เต็มวันนับวชแล้ว
ปฏิบัติไม่จริง มันก็ได้ผลไม่จริง ก็ดูเอาเองก็แล้ว
กันว่าได้ผลไม่จริงคือได้อย่างไร ไม่ตรงตามที่
พระพุทธเจ้าประสงค์ เรามันเข้าใจผิดในข้อนี้กัน
มากเหลือเกิน คือข้อที่พระพุทธเจ้าท่านตรัสว่า
ไอ้พรหมจรรย์นี้มันมีวิมุตติหลุดพ้นจากกิเลส
เป็นประโยชน์ เป็นที่มุ่งหมาย

แต่เดี๋ยวนี้เรามาประพฤติพรหมจรรย์นี้
เพื่อลาภ เพื่อสักการะ เพื่อสรรเสริญ เพื่อเกียรติ-
ยศเสีย มันเป็นเสียอย่างนี้ และครูบาอาจารย์บาง
คนก็มักจะสอนอย่างนั้น แม้สอนพระนี้ให้ปฏิบัติ
แล้วก็จะได้มีลาภ มีสักการะ มีชื่อเสียง สอนเสีย
เท่านั้น ที่จริงพระไม่ได้มุ่งหมายอย่างนั้น
มุ่งหมายตามที่พระพุทธเจ้าท่านตรัสไว้ว่า
พรหมจรรย์นี้มีวิมุตติเป็นอานิสงส์ หลุดพ้นจาก
กิเลสและทุกข์เป็นอานิสงส์ ลาภ สักการะ เลย

เป็นของสกปรกน่าขยะแขยง แล้วก็ปฏิบัติเพียง
ศีลนี้ เป็นผิวแห้งๆ ของต้นไม้โน่น ปฏิบัติสมาธิ
มันก็เพียงเปลือกของต้นไม้ ปฏิบัติเป็นญาณ
ทัศนะรู้อะไรๆ นี้ แต่ไม่ถึงกับวิมุตติ ญาณทัศนะ
เหล่านั้นก็เป็นกระพี้ของต้นไม้ไม่ถึงแก่น ถ้าแก่น
ของต้นไม้ก็คือ**วิมุตติ** -หลุดพ้นจากกิเลส จาก
ทุกข์ทั้งปวง ผลที่แท้จริงของการปฏิบัติมันอยู่ที่
นั้นไม่ใช่เพียงมีศีล มีสมาธิ มีปัญญา นี่ท่านตรัส
เป็นเพียงเปลือก เพียงกระพี้ เพียงเปลือกแห้ง
เปลือกนอกและกับกระพี้ เปลือกในและกระพี้
ยังไม่ใช่ตัวแก่นของพรหมจรรย์ ต้องดับทุกข์ได้
จึงจะถึงจุดวัตถุประสงค์ของพรหมจรรย์ ถ้าว่า
ได้ผลจริงก็ต้องดับทุกข์ได้ตามความมุ่งหมาย
ทางจิตทางวิญญาณ ไม่ใช่ว่าเป็นผู้มีชื่อเสียงและ
ร่ำรวยโดยลาภสักการะ มีคนบำรุงบำเรอ

นี้ได้ผลจริง ก็ยังมีหน้าที่ต่อไปก็คือ

ประกาศ คือทำให้ผู้อื่นเป็นอย่างนั้นบ้าง เขาเรียกว่าประกาศออกไป ประกาศพรหมจรรย์ ประกาศความเป็นอย่างที่ได้ตัวได้ประสบแล้วให้แก่ผู้อื่นบ้าง ในเรื่องประกาศนี้ ต้องเป็นประกาศจริง คือสอนจริง เผยแผ่จริง ปฏิบัติจริง ประกาศจริงเหมือนกัน แต่ไม่ใช่จริงอย่างจะเอาผลอย่างโลกๆ ถ้าไปประกาศไปสั่งสอนเพื่อลาภ เพื่อสักการะ ชื่อเสียง ก็เรียกว่าประกาศเก๋หรือปลอม ต้องประกาศจริงอย่างที่พระพุทธเจ้าท่านประสงค์ อีกนั่นแหละ คือไปทำให้เขารู้ความดับทุกข์ ประกาศเพียงให้เขารู้มากๆ เป็นนักปราชญ์หรือเป็นอะไรอย่างนี้ มันก็ไม่จริง มันจริงในส่วนเบื้องต้น ถ้าประกาศแท้จริงก็ต้องประกาศให้บรรลุผลที่มุ่งหมายในพุทธศาสนาทีเดียว หรือว่าจะเขยิบลงมาก็ให้มันเป็นเพื่อสันติสุข สันติภาพของมนุษย์จริงๆ

เดี๋ยวนี้ก็ประกาศชนิดที่เรียกว่าทำๆ
ไปทั้งนั้น มันไม่มีผลเป็นสันติภาพหรือสันติสุข
ที่แท้จริงอะไรขึ้นมาแก่ผู้ที่ฟัง แก่ผู้ที่รับประกาศ
แต่ก็ยังดีคือมันจะได้มีเหลืออยู่เป็นโครงสร้าง
อะไรอันหนึ่งซึ่งไม่สูญหายไปเสียทีเดียว ค่อยๆ
ขยับขยายกันต่อไปจนจะได้ผลจริงๆ ได้ นี่ภิกษุ
แท้จริงก็คือบวชจริง เรียนจริง ปฏิบัติจริง ได้ผลจริง
สอนจริงๆ เพื่อผลอันแท้จริงคือความดับแห่ง
กิเลสและความทุกข์ของสัตว์ มีความเป็นภิกษุ
โดยเฉพาะ การมีอยู่แห่งภิกษุชนิดนี้ มันจะมี
ผลอย่างไรบ้างเกือบไม่ต้องอธิบายได้

แต่เราอยากจะให้ อยากจะพูดกันถึง
ผลพลอยได้อีกส่วนหนึ่ง อย่างกว้างขวาง อย่าง
ที่ไม่ได้รู้จักมักคุ้นอะไรกัน มันพลอยได้ ถ้าอย่าง
นี้ก็ต้องมองไปในแง่ที่ว่า การบวชของเรานั้นคือ
การทำให้โลกนี้มีศาสนา หรือมีธรรมะ หรือ
เป็นการสืบอายุของบรมธรรม

การบวชที่แท้จริงก็คือการทำโลกนี้ให้มีศาสนา บางคนอาจจะค้านว่าแล้วเราจะได้ประโยชน์อะไร เมื่อไปบวชทำโลกนี้ให้มีศาสนา นี่มันหลับตามากเกิน มันเห็นแก่ตัวมากเกินไป จนมองข้ามตัวเอง ถ้าโลกนี้มีศาสนาแล้วตนจะอยู่ที่ไหน มันก็ต้องอยู่ในโลกและพลอยได้รับ ฉะนั้นการทำประโยชน์ตนด้วยการบวชนี้ มันเป็นการทำให้โลกมีศาสนา ถ้าไม่เคยทราบไ้เรื่องง่ายๆ หล้าปากคอกก็ทราบเสียสักหน่อย ก็แล้วกันว่า ศาสนาจะมีอยู่ได้เพราะมีผู้เรียน และก็มีผู้ปฏิบัติ และก็มีผู้ได้ผลการปฏิบัติ และก็ได้สอนสืบๆ กันไป นั่นแหละศาสนามีอยู่ได้ด้วยเหตุนี้

ปริยัติศาสนา คือศาสนาแห่งความรู้ เรื่องปริยัติ ปฏิบัติศาสนา ศาสนาที่เป็นตัวการ ปฏิบัติลงไปตรงๆ แล้วปฏิเวธศาสนา คือ

ศาสนาที่เป็นมรรคผลนิพพาน ที่เป็นผลของ
การปฏิบัติ ต้องมีครบทั้ง ๓ อย่างนี้จึงจะเรียกว่า
มีศาสนาอยู่โดยสมบูรณ์

ถ้าภิกษุเรามีเรียนจริง ปฏิบัติจริง ได้ผล
จริงนั่นแหละคือทำให้มีศาสนาแท้จริงโดย
สมบูรณ์ แม้จะไม่มีโบสถ์วิหารวัดวาอารามพระ
เจดีย์อะไรก็ยังมี มีศาสนาที่จริงกว่า มันก็มี
การเรียนที่แท้จริง มีการปฏิบัติที่แท้จริง มีการ
ได้ผลแห่งการปฏิบัติที่แท้จริง เดียวนี้ก็ละเลย
ส่วนนี้หรือให้ความสำคัญแก่ส่วนนี้น้อยเกินไป
ไปให้ความสำคัญทางวัตถุ สวยงาม ครึกครื้น
ไปเสียทางนั้น แล้วเป็นเรื่องคนจำนวนคนเสีย
มากกว่า ไม่มามองกันที่ของจริงที่อยู่ที่ตัวการ
ศึกษาการปฏิบัติและการได้ผลการปฏิบัติ ก็
เป็นภิกษุจริงก็คือบวชจริง เรียนจริง ปฏิบัติจริง
ได้ผลจริง สอนจริงในการกระทำนั้นๆ ก็ทำให้มี
ศาสนาอยู่ในโลกนี้

ที่นี้มองดูอีกนิดหนึ่งต่อไปอีกก็คือว่า เป็นการสืบอายุศาสนาด้วย ทุกคนจะถือเอา เป็นช่วงตอนของตนๆ บวช ๓ เดือนก็เป็นช่วง ๓ เดือน สืบอายุศาสนาไว้ ๓ เดือนและละออกไป เป็นฆราวาส ก็มอบคนอื่นต่อไป ส่วนตนเองก็ ไปสืบอย่างฆราวาสก็ได้ แต่สืบอย่างแท้จริงอย่าง เป็นพระนี่ มันก็มีการสืบอยู่อย่างติดต่อกันมา มันจึงเหลือมาถึงเราที่ได้เรียน ได้รู้ ได้ปฏิบัติ

ฉะนั้นอย่าคิดทำเพื่อตัวเองล้วนๆ และ ก็ทำเพื่อพระศาสนาด้วย สืบพระศาสนาด้วย มันก็เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่นทั้งโลก ตรงนี้เราพูด เอาเปรียบหน่อย ที่ว่าถ้าศาสนา มันมีอยู่ในโลก คนทั้งโลกก็พลอยได้รับประโยชน์ จากการที่ โลกมันไม่วินาศ ฉะนั้นเขาจะมานับถือศาสนา นี้ หรือนับถือศาสนาอื่นก็ตาม ถ้าศาสนา นี้มันทำให้ โลกนี้ไม่วินาศได้ ก็เรียกได้ว่ามันเป็นประโยชน์

แก่คนทุกคนหรือทุกศาสนา ซึ่งจะเป็นศาสนา ไหนก็ตาม หรือคนที่ไม่มีศาสนาเลยก็ตาม ถ้า คนจำนวนหนึ่งมันมีธรรมะ มีศาสนา มีพระเจ้า มีอะไรเหล่านี้ มันประพฤติปฏิบัติดี มันคุ้มครอง ประพฤติปฏิบัติดีในโลกไว้ได้พอสมควรโลกนี้ ก็ไม่วินาศ แม้ว่าจะมีหลายคนที่จะพยายามจะ ทำให้โลกวินาศ มันก็วินาศไม่ได้ เพราะพวกที่ มันดำรงทรงไว้ มันมีดีกว่ามากกว่า

ฉะนั้นผู้ที่สืบอายุศาสนาไว้นี้ต้อง ทำจริง มีความสามารถก็ทำได้ดีกว่า มันเปรียบ เหมือนกับว่าเรือลำใหญ่ๆ ถ้าใครสักคนหนึ่งมัน เก่งพอที่จะไม่ให้เรือคว่ำลงไปได้ ทั้งๆ ที่บางคน หรือหลายคนเขาจะพยายามให้เรือมันคว่ำ แล้ว ก็มีคนที่เก่งพอที่จะไม่ให้เรือมันคว่ำได้แล้วก็ ปลอดภัยไป และลูกเล็กเด็กแดงในนั้นก็ปลอดภัย ไป ปลอดภัยไป เขาให้ถืออุปมาอย่างนี้ว่ามีศาสนา

นี้ก็เหมือนกับมันมีเครื่องคุมครองโลกอยู่ในโลก
พอสมควร แล้วโลกทั้งโลกก็ปลอดภัย

แม้ว่ามีคนอันตรายอยู่ในโลกก็ทำให้
โลกนี้ให้วิเศษไม่ได้ ก็เลยเป็นประโยชน์แก่ทุกคน
แก่คนที่หวังดีหรือหวังร้าย หรือว่าแม้แต่ลูกเล็ก
เด็กแดงที่ยังไม่รู้หวังอะไร คิดอย่างนี้จึงเป็นจะ
คนไม่เห็นแก่ตัว เรียกว่ามีความรู้สมกับเป็น
มนุษย์ที่มีใจสูง ถ้าไปเรียนมามากๆ เพื่อเห็นแก่ตัว
เพื่อเห็นแก่ปากแก่ท้องของตัว แล้วก็มันก็ไม่เป็น
มนุษย์ที่มีใจสูงไปได้ มันเป็นเรื่องเห็นแก่ตัวทั้งนั้น
จะเรียนให้มากจนตาย มันก็เป็นเรื่องเห็นแก่ตัว
ทั้งนั้นแหละ จึงต้องมาเรียนเรื่องนี้กันเสียบ้าง
เรื่องที่ไม่เห็นแก่ตัว แล้วก็มีความรู้ แล้วก็สืบอายุ
ศาสนา แล้วก็ไปพุทธบริษัทเอง ไม่ต้องติดฉลาก
ไม่ต้องแขวนป้าย

ฉะนั้นเราจึงถือว่าความมีอยู่แห่งพุทธ-

ศาสนาหรือพุทธบริษัทก็ตาม มันมีผลพลอยได้
กระจายไปทั่วโลกอย่างนี้ ผลพลอยได้ที่ได้แก่
บิดามารดาบุตรภรรยาที่เขาอยู่ที่บ้านที่ไม่
ได้มาบวชนั้นมันน้อยนัก แต่ถึงอย่างนั้นก็
ยังไม่ค่อยจะได้ เพราะทำกันไม่ค่อยจะถูก
เรื่อง ก็ทำให้มันถูกเรื่อง มีหน้าที่ที่จะต้องให้
เขาได้ก่อนก็ได้ก่อน แต่ว่าส่วนใหญ่ต้องให้
มนุษย์ทั้งหลายได้ ก็ต้องไปพูดกันถึงพระพุทธ-
ภาสิตบทหนึ่งที่ตรัสว่า “บุรุษอาชาไนยเมื่อ
เกิดขึ้น ย่อมเกิดขึ้นเพื่อประโยชน์แก่สัตว์
ทั้งหลาย รวมทั้งเทวดาและมนุษย์ ใช้คำว่า
บุรุษอาชาไนยเมื่อเกิดขึ้น ย่อมเกิดขึ้นเพื่อ
ประโยชน์แก่สัตว์ทั้งหลายทั้งเทวดาและมนุษย์”
คำพูดนั้นมันหมายถึงพระองค์เอง แต่ว่าเป็นคำที่
กล่าวไว้เป็นกลางๆ ว่าพระพุทธเจ้าพระองค์ไหน
ก็ได้ ก็ยังกลางถึงกับว่าบุรุษอาชาไนยตัวน้อยๆ

ก็ได้ มันก็เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่นทั้งเทวดาและ
มนุษย์ด้วยเหมือนกัน

บุรุษอาชาไนยก็คือยอดของบุรุษ คำว่า
อาชาไนยก็หมายถึงรู้ง่าย รู้เร็ว รู้ได้ถึงที่สุด เป็น
สัตว์เดรัจฉานก็เป็นอาชาไนยไปตามแบบของ
สัตว์เดรัจฉาน แต่เดี๋ยวนี้อาชาไนยอย่างมนุษย์
รู้เร็ว รู้ง่าย รู้ได้ถึงที่สุด เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
หรือว่าไปในเรือเดียวกัน เป็นพระอรหันต์ เป็น
อะไรก็ตาม ถ้าเป็นบุรุษอาชาไนยแล้ว มันก็ต้อง
เกิดขึ้นเพื่อเป็นประโยชน์แก่สัตว์ทั้งหลายทั้ง
เทวดาและมนุษย์ นี่เราก็เป็นสมาชิกของท่าน
ก็พยายามทำตนเป็นอาชาไนยเล็กๆ น้อยๆ ไป
ตามเรื่อง ตามความสามารถ ให้มันมีชีวิตอยู่เพื่อ
ประโยชน์แก่สัตว์ทั้งหลาย ทั้งเทวดาและมนุษย์
ทีนี้ก็เลยไปถึงหัวข้อว่า ได้แก่ใคร
ผลพลอยได้นั้นได้แก่ใคร เมื่อตั้งประเด็นขึ้นมา

ได้แก่ใคร มันก็คือที่กำลังพูดนี้ แต่เราจะดูให้มันเป็นลวดหลั่นกันลงไป ผลพลอยได้มหาศาลนี้จะได้แก่สัตว์ทั้งหลายทั้งเทวดาและมนุษย์ทั่วจักรวาลเลย ที่นี่ลองไปกันได้เลยโลกนี้ โลกอย่างที่เรารู้จักในความหมายเดี๋ยวนี โลกนี้ ไม่ต้องโลกพระจันทร์โลกอื่น แล้วแคบเข้ามาก็ได้แก่ประเทศไทยหรือบ้านเมืองของเราเองนี้ แคบลงมาอีกได้แก่ครอบครัววงศาคณาญาติของเรา ต้องได้แก่คนระดับเหล่านี้ มันน่าชื่นใจ ถ้าได้แล้วมันยกมือไหว้ตัวเองได้ จะได้หรือไม่ได้ก็ดูเอาเองสิ

ข้อแรก ที่ว่าได้แก่สัตว์ทั้งหลายทั้งเทวดาและมนุษย์ หรือเรียกว่าทั่วจักรวาลนี้ มันจะมีก็เหมือนโลกธาตุก็สุดแท้ เกี่ยวกับเรื่องนี้ ผมอยากจะให้บางท่านทราบไว้ด้วย เพราะอาจจะไม่ทราบ เพราะเรียนมาอย่างอื่น ที่ใน

พระคัมภีร์ทางพุทธศาสนาก็มีคำสำหรับเรียก
เหมือนกันเรียกว่าโลกธาตุ ซึ่งจะไปตรงกับคำว่า
Universe หรืออะไรก็สุดแท้ของฝรั่ง ของไอ้คำที่
เขาใช้กันอยู่ แต่เรามีคำว่า โลกธาตุ คำว่าโลกธาตุ
นี้มันหมายถึงกลุ่มแห่งโลกมากๆ และยังมีตั้ง
๑๐,๐๐๐ โลกธาตุ หรือ ๓๐,๐๐๐ โลกธาตุ หรือ
๑๐,๐๐๐ กลุ่ม ๓๐,๐๐๐ กลุ่ม ประโยชน์หรือ
อิทธิพลหรือแสงสว่างของพระพุทธเจ้านั่นแผ่ไป
ทั่วทุกโลกธาตุ มันใช้คำอย่างนี้ ที่จริงมีใจความ
มันหมดเลยไม่มีอะไรเหลือเลย ก็เป็นประโยชน์
แก่สัตว์ทั้งหลาย ทั้งเทวดาและมนุษย์ อย่างนี้ก็
หมายความว่าทุกๆ ทุกๆ โลกธาตุ

สำหรับคำว่าเทวดาและมนุษย์นี้ อย่าไป
ตั้งข้อสงสัยอะไรให้มันเสียเวลา มันจะกลายเป็น
คนงมงายไป เอาว่ามนุษย์มันอยู่ที่นี้เห็นๆ กันอยู่
แล้วเทวดาอยู่ที่ไหน ก็เลยจะไม่เชื่อ ไม่เชื่อเรื่อง

เทวดาก็เลยหาว่าคำที่กล่าวถึงเทวดาในพระ
บาลีก็พลอยเป็นคำเท็จไปด้วย ไม่ต้องอย่างนั้น
เพราะว่าเมื่อได้พิจารณาดูโดยถี่ถ้วนแล้วมันก็
พบว่าเทวดานั้นมันมีหมายว่ามันสะดวกสบาย

ส่วนมนุษย์นั้นมันหมายถึงธรรมดา
ต้องมีลำบากยุ่งยากเหน็ดเหนื่อย มีเท่านั้นเอง
ถ้าใครทำได้โดยไม่ต้องลำบากยุ่งยากเหน็ดเหนื่อย
ก็เป็นเทวดาไป ถ้ายังต้องลำบากยุ่งยาก
เหน็ดเหนื่อยก็เป็นมนุษย์ไป ก็มี ๒ พวกเท่านั้น

สัตว์นรกอะไรทั้งหลายที่มันยังลำบาก
ทุกข์ร้อน ก็มันมาสงเคราะห์ไว้ในพวกมนุษย์
เทวดา มาร พรหมอะไรก็ตามที่มันไม่รู้จักกับ
ความทุกข์อย่างที่เป็นโลกนี้ มันไม่ต้องอาบเหงื่อ
ต่างน้ำ ก็ให้มันเป็นเทวดาไป แล้วมันอยู่ที่นี้ก็ได้
อยู่ในโลกนี้ก็ได้ กลางคืนมันเป็นเทวดา กลางวัน
มันเป็นมนุษย์ก็ได้ เอาแต่ความหมาย เอาแต่

ความหมายก็กล่าวได้ว่า พระพุทธศาสนาเป็นประโยชน์ทั้งแก่บุคคลที่มันมีภาระในเรื่องปากเรื่องท้องและบุคคลที่ไม่มีภาระในเรื่องปากเรื่องท้องแล้ว จะไปใช้กับคำว่านายทุนชนกรรมมาชีพก็ตามใจ มันมีความหมายอย่างเดียวกันนั่นแหละ ถ้าหากว่าพวกนายทุนเขาไม่มีปัญหาเรื่องปากเรื่องท้องสนุกสนานสบายใจได้ แต่เดี๋ยวนี้มันไม่เป็นเช่นนั้นนี่

คำว่า นายทุน หมายถึงคนที่ตกรอกทั้งเป็นอยู่ก็ได้ คือจิตใจมันเร้าร้อน มันมีปัญหาทางวิญญาณ มันก็ฆ่าตัวตาย มันก็ทำความชั่วอะไรอยู่บ่อยๆ มันต้องแบ่งกันโดยหลักเกณฑ์อย่างอื่น ถ้าเป็นคนดี คนชั่ว เป็นพาล เป็นบัณฑิต ถ้าแบ่งกันแต่เพียงว่าเทวดากับมนุษย์ เอาความหมายแต่เพียงว่าพวกหนึ่งไม่มีปัญหาเรื่องปากเรื่องท้องเรื่องหนึ่งดเรื่องหนึ่งน้อย พวกหนึ่ง

ยังมีอยู่ มีปัญหาอยู่ ก็เป็นอันกล่าวได้ว่า ธรรมะ
ในพระพุทธศาสนานี้ใช้ได้ทั้งคนที่ยังไม่อิมปาก
อิมท้องและคนที่อิมปากอิมท้องแล้ว

ที่นี้มันเป็นโซคร้ายของคนโง่ ที่มัน
ไปมองเสียว่าพระพุทธศาสนาไม่มีประโยชน์
อะไรแก่คนที่ยังไม่อิมปากอิมท้อง และที่พูดกัน
อยู่ในกรุงเทพฯ นั่นเอง แล้วก็จะแถมพูดใน
มหาวิทยาลัยต่างๆ ทั้งหลายอยู่ด้วย ว่าพุทธ-
ศาสนานี้มัน มันไม่มีประโยชน์อะไรกับคนที่ยัง
ไม่อิมปากอิมท้อง เพราะฉะนั้นเราไปสนใจเรื่อง
เศรษฐกิจเรื่องอะไรต่างๆ กันก่อนให้อิมปากอิมท้อง
แล้วจึงจะมาสนใจกับธรรมะ นี่มันผิดความจริง
อย่างยิ่ง คอยดูให้ดีจะพบว่าที่มันไม่อิมปากอิมท้อง
เพราะมันขาดธรรมะในพระพุทธศาสนา ในส่วน
ที่พระพุทธเจ้าท่านมีไว้ให้พวกมนุษย์

ฉะนั้นเลิกเข้าใจผิดกันเสียที่ว่าพุทธ-

ศาสนานั้นมันไม่ได้มีไว้สำหรับคนจน คนมัน
จนเพราะมันไม่มีธรรมะ ถ้ามันมีธรรมะมันไม่
จน ก็เขาไม่รู้ธรรมะที่จะแก้ความจน แม้ว่า
จะถูกกดขี่บีบคั้นเอาเปรียบอะไรก็ตามเถิด
ถ้ามีธรรมะแล้วมันเอาตัวรอดหลุดออกมาได้
ทั้งนั้น เพราะว่าไอ้คนที่ร่ำรวยที่แรกนั้นก็
เป็นคนจนเหมือนกัน มันก็มีธรรมะเป็นผู้ร่ำรวยที่ดี
ไปก็มี เป็นผู้ร่ำรวยที่เลวจนเป็นอันธพาลไปก็มี
มันมีธรรมะหลายแบบ

ถ้าเรามีความเป็นพุทธบริษัทหรือมี
ศาสนา หรือมีธรรมะอยู่ในโลก ผลพลอยได้
มันจะได้แก่ทุกคนในโลก ในสากลและจักรวาล
ในระดับหนึ่งในความหมายหนึ่งทีเดียว ที่นี้
ถ้าแคบเข้ามา เอาแต่เพียงในโลกนี้ที่กำลังเป็น
ปัญหาอยู่ในเวลานี้ โลกกลมๆ ก้อนนี้มีพลเมือง
อยู่หลายพันล้านคน แล้วก็มีปัญหาอะไร ไม่มี

สันติภาพ เพราะไม่มีธรรมะหรือสิ่งที่เรียกว่า
ศาสนาอันถูกต้อง กิเลสกำลังครอง พญามาร
ซาตานกำลังครองโลก โลกก็วุ่นวาย ระส่ำระสาย
เดือดร้อนอยู่กับปัญหาที่มนุษย์กำลังเอาเปรียบ
กัน แข่งขันแย่งชิงทำลายกัน เอาเปรียบกันด้วย
ความเห็นแก่ตัว ซึ่งไม่ควรจะเรียกว่ามนุษย์ เรียก
ว่าคนชนิดหนึ่งซึ่งหนาแน่นไปด้วยความเห็นแก่
ตัวกำลังต่อสู้แย่งชิงแข่งขันทำลายกันจนไม่มี
สันติภาพในโลกนี้ โลกนี้ก็ไม่ใช่โลกของมนุษย์
เป็นโลกของคนชนิดหนึ่งเต็มไปด้วยปัญหาความ
ยุ่งยากลำบาก

ถ้าธรรมะเข้ามา ศาสนาเข้ามา พระเป็น
เจ้าเข้ามา ปัญหาเหล่านี้จะค่อยๆ หายไปๆ มี
ความสงบเย็น อยู่กันด้วยสันติสุข จะเมตตากรุณา
เป็นเบื้องหน้า เดียวนี้ไม่สอนกันเลยเรื่องเมตตา
กรุณา สอนแต่ให้รู้ให้เก่งให้ไปก่อน ให้ได้ก่อน

ให้สามารถกว่า แล้วก็ไปกักตุนกวาดประโยชน์
ทั้งหลายเอาไว้ของตัวก่อนคนอื่น สอนกันแต่
อย่างนั้น ไม่มีสอนเรื่องเมตตากรุณาตามความ
มุ่งหมายของศาสนาทุกศาสนา เขาสอนแต่ให้
มันเห็นแก่คนอื่น เดียวนี้มันสอนให้เห็นแต่ตัวกู
ตัวกู

ทีนี้ในเมื่อวิชาเทคโนโลยีมันเจริญ มัน
ได้ผลทันอกทันใจเข้า ความเห็นแก่ตัวกูมันยิ่ง
เข้มข้นขึ้นไปอีก ก็เลยมีแต่โลกแห่งตัวกู แล้ว
ธรรมะหรือศาสนามันก็ไม่มีช่อง ไม่มีโอกาส
ที่จะเข้ามา ผลพลอยได้ก็ไม่มี ถ้าเราปล่อยให้
โลกเป็นไปในรุ่มเงาของศาสนา ผลพลอยได้จาก
ศาสนาก็จะมี ความจริงมันมีอยู่อย่างนี้ แต่มัน
ไม่มีใครสามารถจะปฏิบัติให้เป็นไปตามความ
จริงอันนี้ได้ มันได้แต่นั่งดูตาปริบๆ อยู่พวกหนึ่ง
แล้วพวกหนึ่งกำลังหลับตาไม่รู้ไม่ชี้อะไรหมด

นอกจากประโยชน์ของกฎ โลกนี้มันอยู่อย่างนี้
เวลานี้

ฉะนั้นถ้าเราจะคิดว่า จะเป็นผู้ประกอบ
ประโยชน์ จะทำประโยชน์กันจริงๆ นี่มันต้องคิด
ถึงข้อนี้ คิดถึงข้อที่ใช้ธรรมะให้มันเป็นประโยชน์
แก่โลกหรือแก่มนุษย์ และโลกนี้ก็จะได้รับ
ประโยชน์นี้จริงเหมือนกัน แม้ว่าประเทศไทย
เล็กๆ เป็นพุทธศาสนา เป็นพุทธบริษัทมีธรรมะ
กันจริง มันก็สามารถจะมีผลทั่วโลกได้ แต่ถ้า
มันเหลวไหลเสียเอง มันก็เหมือนกันหมดไม่ว่า
ประเทศไทย

ฉะนั้นมองดูแคบเข้ามาถึงประเทศไทย
บ้านเมืองของเรา ถ้ามันมีศีลธรรม มีศานากันจริง
มันก็ไม่เป็นอย่างที่กำลังเป็นอยู่ เดียวนี้มันไม่มี
ศีลธรรม ไม่มีร่มเงาแห่งศานา ไม่มีการบวชจริง
เรียนจริงจนรู้จริงถึงกับประกาศได้จริง จนทำให้

พลเมืองส่วนใหญ่มันเป็นบัณฑิต เป็นพุทธบริษัท
กันได้จริง ฟังดูแล้วคล้ายๆ กับเรามาพูดในสิ่งที่
ทำไม่ได้ แต่มันเป็นความจริงอยู่อย่างหนึ่ง ซึ่ง
มันทำได้ ส่วนที่มันยังทำไม่ได้นั้นก็เก็บไว้ก่อน
ละกัน ก็มาพูดถึงความจริงที่มันเป็นสิ่งที่ทำได้
ขอให้บวชจริงเรียนจริงให้จริงกันทุกคน แล้วมัน
จะได้ช่วยกันแก้ไขประเทศชาตินี้ให้มันมีสันติสุข
สันติภาพได้

เดี๋ยวนี้มันก็เห็นแก่ตัว แล้วก็ประชา-
ธิปไตยชนิดบ้าง บอๆ นี่ก็ไม่รู้ มันเปิดโอกาสแห่ง
ความเห็นแก่ตัวมากเกินไป มันก็ยิ่งไม่มีธรรมะ
ต้องไปมีความรู้ ความตื่น ความเบิกบานให้ถูกต้อง
เสียก่อนแล้วค่อยทำประชาธิปไตยที่มัน
ถูกต้องเสียก่อน คือให้มันประกอบด้วยธรรมะ
นั่นเอง เมื่อมีประชาธิปไตยที่ประกอบไปด้วย
ธรรมะ อยู่ในร่มเงาของศีลธรรมหรือศาสนา

ปัญหาที่ไม่มี ไม่ต้องมาเถียงกัน ทะและวิวาทกัน
แล้วกลับกัน ผลัดกันทำให้บ้านเมืองนี้มันยุ่ง
คนละแบบหลายๆ แบบ

ที่นี้พูดถึงครอบครัวกันดีกว่า เพราะ
เหตุว่ามันอยู่ในขอบเขตหรือวิสัยที่พอจะควบคุม
ได้ เกี่ยวกับเรื่องนี้ก็ได้พูดในการบรรยายในครั้ง
อื่นๆ มาบ้างแล้ว ว่าถ้าพ่อบ้านมันมีธรรมะ มัน
ก็จะควบคุมบ้านให้มีธรรมะ ก็เป็นครอบครัวที่มี
ธรรมะ ก็พอจะฝันเห็นสันติสุขสันติภาพได้ แม้ยัง
ทำไม่ได้ถึงนั้น

เดี๋ยวนี้จะมีคงจะมีข้อแก้ตัวแทรกเข้ามา
มาว่า อ้าว เดี่ยวนี้เขาสิทธิเสมอภาคระหว่างหญิง
กับชาย ระหว่างบุรุษกับสตรี ระหว่างกับพ่อบ้าน
กับแม่บ้าน ฉะนั้นพ่อบ้านก็ไม่สามารถจะทำได้
เพราะมันมีสิทธิเสมอกัน เมื่อแม่บ้านเขาไม่ยอม
ก็เลยวางมือเสีย ถ้าพูดอย่างนี้ก็จะเป็นเรื่อง

แก้ตัวมากกว่า หรือถ้ามันเป็นเรื่องจริงตามนั้น
ที่จะเขานิยมนับถือกันอย่างนั้น มันก็ต้องถือว่า
มันเป็นโชคร้าย โชคร้ายของมนุษย์ แต่มันไม่
ถึงอย่างนั้นนะไปดูกันให้ดีเถิด มันจะต้องมีเพศ
ตัวผู้เป็นผู้นำอยู่เรื่อยไป คุณดูสุนัขทุกฝูงในวัดนี้
ที่มันแบ่งเป็นย่อยๆ ย่อยๆ เป็นฝูงๆ มันมีตัวผู้
นำฝูงทั้งนั้นแหละ สุนัขอื่นแปลกปลอมเข้ามา
ตัวผู้นำฝูงมันออกรับ ออกต่อต้าน ทำไมตัวเมีย
มันทำไมไม่ได้ละ ทั้งที่ว้าววายทุ่งนาในป่าในเขา
อะไรก็ตาม มันก็มีตัวผู้ที่แข็งแรงเป็นหัวหน้าฝูง
มันจึงคุมครองกันอยู่ได้

ฉะนั้นถ้าให้ทำอะไรเหมือนกันเท่ากัน
ไปตัดรอนสิทธิของไอ้ที่ฝ่ายที่จะทำได้มากกว่า
ลงเสีย มันก็เป็นความโง่ของมนุษย์ ถ้าขึ้นต้นทูล
ถือหลักนี้ก็จะมีแต่จะเรื่องเสื่อมเสีย จะมีแต่เรื่อง
เสื่อมเสียทั้งนั้นแหละ เรื่องสตรีกับบุรุษสิทธิเท่า

เทียมกัน เดียวนี้ฝ่ายสามีมีสิทธิที่จะไปเที่ยวผู้
หญิงค้ำๆ คีนๆ ต่อไปฝ่ายภรรยาก็มีสิทธิที่จะไป
เที่ยวผู้ชายค้ำๆ คีนๆ โดยเสมอกันได้สิ แล้วเรื่อง
อะไรมันจะเกิดขึ้น คุณก็ไปคิดดู มันก็ต้องมีความ
จริงอะไรของมันอยู่อย่างหนึ่งตามธรรมชาติซึ่ง
เปลี่ยนไปจากนั้นไม่ได้

ฉะนั้นขอให้นึกหรือว่าถื้ไปก่อนดีกว่า
ว่าผู้ชายจะต้องเป็นผู้นำครอบครัวเสมอไป
อย่าแก้ตัวหรือว่าเล่นไม่ซื่อเพียงบ้ายความรับผิดชอบ
ชอบ พยายามเตรียมตัวที่จะเป็นหัวหน้า
ครอบครัวที่ดี คือทำให้ครอบครัวมันมีธรรมะ
นั่นเอง ก็เตรียมศึกษาไว้ ปฏิบัติไว้ คั่นคว้า
ทดสอบทดลองอะไรไว้ จะได้เป็นครอบครัวที่
มีธรรมะ

ฉะนั้นการที่เราบวชนี้ เราก็ได้ความรู้
สำหรับไปทำหน้าที่หัวหน้าครอบครัว นี่ก็เป็น

ผลพลอยได้ประโยชน์พลอยได้แล้วก็ไปได้
ถึงสมาชิกในครอบครัวแล้วก็วงศาคณาญาติ
ผลพลอยได้นี้ไม่ใช่เล็กน้อยนะ แล้วก็มีความมาก
สำหรับคนที่ไม่เห็นแก่ตัว ถ้าเห็นแก่ตัวคนเดียว
แล้วก็ไม่ต้องพูดกัน มันไม่มีเรื่องที่ต้องพูดกัน

ฉะนั้นผลพลอยได้มีอยู่มาก มองข้าม
กันไปเสียมันก็คล้ายๆ กับว่าไม่มี นี่เรากำลัง
พูดถึงว่าการบวชของเราซึ่งเป็นการสืบอายุ
พระศาสนาทำให้โลกคงมีสิ่งคุ้มครอง มันมี
ผลพลอยได้หลายระดับแก่สัตว์ทั้งหลายทั้งปวง
แก่โลกทั้งโลก หรือแก่ประเทศบ้านเมืองกระทั่ง
แก่ครอบครัว นี่คือคำว่าแก่ใคร มันคือแก่พวก
เหล่านี้

ทีนี้ก็จะดูถึงไอ้ตัวผลพลอยได้นั้นเอง
ลงไปตรงๆ ว่ามันคืออะไร ผลพลอยได้นั้นมัน
คืออะไร มันก็อย่างเดียวกับที่พูดมาแล้วข้างต้น

คือความรู้ คือการปฏิบัติ คือผลของการปฏิบัติ เพราะว่าการบวชนี้มันทำให้รู้ รู้จริง และการบวชที่ทำให้ปฏิบัติจริงและก็ได้ผลของการปฏิบัติจริงๆ เพราะฉะนั้นสิ่งนี้มันถูกถ่ายทอดไปยังผู้ที่จะพลอยได้ ฉะนั้นเราบวชมีความรู้ก็ถ่ายทอดความรู้ให้ สอนให้รู้ โดยการสอนให้รู้ ถ้าเป็นความรู้ทางอาชีพ มันก็เป็นเพื่อประโยชน์ทางร่างกาย ทางฝ่ายร่างกาย ฝ่ายระบบร่างกาย ฝ่ายระบบวัตถุ ถ้าเป็นความรู้ทางฝ่ายธรรม ธรรมะซึ่งเป็นเรื่องการบวช มันก็เป็นความรู้ที่เป็นประโยชน์แก่จิต แก่วิญญาณ และลงไปถึงกายด้วย

เนื่องจากความรู้ทางจิตทางวิญญาณ มันสูงมันยาก ต้องสนใจเป็นพิเศษแต่เนื่องจากว่ามีความรู้แต่ทางฝ่ายระบบกายระบบวัตถุอย่างเดียวมันไม่พอ มันไม่พันทุกข์ได้ มันเต็มไปด้วย

ความทุกข์ มันต้องมีความรู้ระบบจิตระบบ
วิญญาณฝ่ายธรรมะเข้าไปประกอบอยู่ด้วย เป็น
ความรู้ที่สมบูรณ์ทั้ง ๒ ฝ่าย ทั้งฝ่ายวัตถุและ
ฝ่ายจิต คือทั้งฝ่ายกายและฝ่ายใจ ความรู้ที่จะ
ได้โดยตรงบ้างเป็นผลพลอยได้บ้าง ถ้าสอนกัน
ตรงๆ เขาบอกเป็นผลได้โดยตรง ถ้ามีอยู่โดยอ้อม
มันสอนกันอยู่โดยอ้อม พลอยได้โดยอ้อม ก็เป็น
ผลพลอยได้ในที่นี้

ที่นี้เกี่ยวกับการปฏิบัติ พุทธบริษัทหรือ
ภิกษุปฏิบัติจริง ก็ทำให้เขาได้มีการปฏิบัติ การ
ปฏิบัตินี้เราหมายถึงการกระทำ ฉะนั้นเมื่อพูดถึง
การปฏิบัติ เราจะไม่เรียกว่าสอนให้รู้จักทำ แต่
เราจะเรียกว่าทำตัวอย่างให้ดู คือไม่ต้องพูดกัน
แล้ว ไม่ต้องเอาสมุดหนังสือหนึ่งหาตำรับตำรา
มาแล้ว แต่มาทำให้ดู แสดงบทบาทให้ดูอยู่ตำตา
ทั้งวันทั้งคืนอย่างนี้ อย่างนี้คือให้ ให้การปฏิบัติ
โดยตรง เรียกว่าทำให้ดูเป็นตัวอย่าง

ฉะนั้นการที่มีภิกษุอยู่ในโลกนี้ หลัก
ธรรมะแต่โบราณโบราณเขาถือว่าเป็นการให้อยู่
ตลอดเวลา เพียงแต่ได้เห็นสมณะเท่านั้นก็เป็น
มงคลอันสูงสุด หรือเพียงแต่ได้เห็นพระอรหันต์
เท่านั้นเป็นมงคลอันสูงสุด ไม่ต้องพูดกัน เพราะ
ว่าท่านแสดงด้วยการกระทำที่เนื้อที่ตัวหรือเป็น
ตัวอย่าง

ที่นี้พระพุทธเจ้าก็เหมือนกัน ในบาง
ความหมายท่านมุ่งหมายอย่างนี้ ว่าการที่มี
พระพุทธเจ้าอยู่ในโลกพอแล้ว แล้วคนในยุค
ปัจจุบันนี้แต่ไม่ใช่ยุควันนี้ ยุคที่เรียกว่าถอยหลัง
กลับไปสักหน่อย เขาก็ยังถือหลักอย่างนั้น ถือ
หลักว่าได้เห็นว่าคุณคนนั้นเป็นอยู่อย่างไร ดีกว่า
อ่านหนังสือที่คุณคนนั้นเขียนเป็นหอบๆ หาบๆ
นี่ผมเคยอ่านข้อความนี้ในหนังสือเล่มหนึ่งเมื่อ
ผมยังเด็กๆ อยู่ เขาระบุชื่อคนประเทศชาติด้วย

เขาไปเพื่อจะเห็นการเป็นอยู่ของสุภาพบุรุษคน
นั้น เพราะเขาเคยอ่านหนังสือของผู้นั้นมานาน
แล้ว มันก็ไม่พอใจหรือว่าถือว่าไม่ได้ผลเท่ากับ
ไปดูสักแฉับหนึ่ง ถ้าจะพูดจริงๆ ก็อย่างนี้ก็ต้อง
พูดว่าก็ได้เห็นพระพุทธรเจ้าสักแฉับหนึ่งดีกว่า
อ่านพระไตรปิฎกให้จบก็ได้ พูดอย่างนี้ได้
เพราะว่าที่เนื้อที่ตัวของท่านมันแสดงตัวอย่างอยู่
เพราะฉะนั้นมันจึงเป็นคนละเอียดกับสอนด้วย
ปาก พร่ำสอนด้วยปาก หรือให้อ่าน เขียนให้อ่าน
ที่น้ำมันมีอันที่สามที่ดีไปกว่านั้นอีกก็คือ
ว่ามีผลของการปฏิบัติแจกจ่ายให้ให้ดูมันกลายเป็น
เป็นว่ามีความสุขให้ดู นี่มันชัดเจนไป เป็นผู้
มีความสุขอย่างยิ่งให้ดูพอแล้ว ให้มากเหลือเกิน
แล้วให้เพียงเท่านี้ ไม่ต้องพูดไม่ต้องจา ไม่ต้อง
ให้เงินให้ของ ไม่ต้องให้อะไร เป็นผู้มีความสุข
ให้ดูเป็นการให้ที่สูงที่สุด ปฏิบัติให้ดูคือทำตัว

อย่างให้ดู ที่นี้มีผลการปฏิบัติให้ดู คือมีความสุขให้ดู อย่าเอาไปปนกันนะ ถ้าปฏิบัติให้ดูมันต้องทำอย่างนั้น ทำอย่างนี้ ทำหลายๆ อย่าง คือปฏิบัติอยู่ให้ดูอยู่

เกี่ยวกับการปฏิบัตินี้สรุปไว้ในถ้อยคำ
สัก ๓ คำก็ได้ ปฏิบัติในทางที่จะละเสียด้าน
สิ่งที่ควรละ ปฏิบัติในทางที่จะสร้างให้มีขึ้น
ทำให้มีขึ้นในที่มันควรจะทำ แล้วก็ปฏิบัติใน
ทางที่จะรักษาเอาไว้ให้ได้ สิ่งที่สร้างขึ้น
แล้วคือความดีความสุขแล้วก็ต้องทำ ก็รักษา
เท่านี้ก็พอ คำว่าละความชั่วเสีย มันกินความ
ลงไปถึงป้องกันไปถึงอะไรหมด อย่าให้มันมา
เข้ามาได้ อย่าให้มันมีเข้ามาได้ ละเสียในส่วน
ที่จะต้องละ ที่นี้ในส่วนที่ต้องทำให้มีขึ้นก็ต้อง
ทำ ทำ ทำ แต่แล้วมันต้องรักษาไว้อีก ลักษณะ
ปฏิบัติก็มีอยู่ใน ๓ ความหมายนี้

ที่นี้ผลการปฏิบัติก็ไม่ต้องพูดกันแล้ว
คือเป็นความสุข สุขทางกายทางวัตถุระบบ
หนึ่งก็ได้ สุขทางจิตทางวิญญาน ทางทิฐิ ทาง
ความรู้สึกอีกระบบหนึ่งก็ได้ ที่นี้สิ่งที่จะเป็น
ผลพลอยได้คือได้รู้แล้วก็ได้เห็นตัวอย่างทั้งใน
การปฏิบัติและตัวอย่างทั้งในการที่มีความสุขให้ดู

ฉะนั้นสมมติว่ามีภิกษุในพุทธศาสนา
ที่แท้จริงอยู่ในโลกพอแล้ว ทางหนึ่งก็สอนให้รู้
ทางหนึ่งก็ทำตัวอย่างให้ดู อีกทางหนึ่งก็มีความสุข
สุขให้ดู แล้วคนเขาก็จะทำตาม แล้วเขาไวใจ
เพียงแต่พูดแต่ปากให้ดูเขาไม่ไวใจหรอก เพราะ
มันพูดเท่าไรก็ได้ มันพูดไม่จริงก็ได้ ฉะนั้นการ
สอนด้วยปากพูดนั้นไม่ค่อยสำเร็จประโยชน์ แต่
ถ้าทำตัวอย่างให้ดูหรือมีความสุขให้ดูแล้วก็มี
ผลสำเร็จเต็มที่

เอาเป็นอันว่าเราพูดถึงผลพลอยได้

ที่เนื่องถึงกันและกัน ก็ขอให้มองมันสัมพันธ์กันทั่วไปหมด โยงกันไปโยงกันมาทั่วถึงกันทั้งโลก ทำผิดมันก็ร้ายเสียหายเดือดร้อนกันไปทั้งโลก ทำถูกมันก็ดีมีความสุขกันไปทั้งโลก เดี่ยวนี้มันก็กำลังเป็นไปในทางผิดมากกว่า ไม่ใช่ผมจะอวดดีหรือว่าจะแกล้งข่มผู้อื่น โลกในสมัยที่ก้าวหน้าแต่ทางวัตถุอย่างเดียว มันมีความผิดอยู่บ้างคือมันส่งเสริมกิเลสมากเกินไป มันจะต้องไปคิดกันเสียใหม่ ไปตัดทอนความมากเกินไปในส่วนวัตถุลงเสียบ้าง แล้วมาเพิ่มในทางฝ่ายจิตใจ เขาเรียกว่ามีความสมดุล ความรอดตัวมีอยู่ได้เพราะความสมดุลระหว่างวัตถุกับจิตใจ ทำอย่างไรจะให้เกิดผลอันนี้ขึ้นมาคือความสมดุลขึ้นมาระหว่างวัตถุกับจิตใจในโลกนี้ ก็พยายามให้มี มีพระ มีอริยบุคคลนั้นแหละให้มากขึ้นในโลก มันจะเป็นเครื่องทำให้มีความถูกต้องขึ้นมาในโลก สมดุลขึ้นมาในโลก

เดี๋ยวนี้เราจะเรียกว่าพุทธบริษัท พวก
อื่นเขาก็จะหาว่าเห็นแก่ตัว พุดเข้าข้างตัว เอาเปรียบ
แต่ถ้าเราจะพูดว่าพุทธบริษัทมันก็ควรจะต้อง
แล้ว เพราะผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานศาสนาไหนก็ได้
ไม่จำกัด แต่ขอให้มันรู้ ให้มันตื่น ให้มันเบิกบาน
จริงก็แล้วกัน ขอให้มียุทธบุคคลขึ้นมาในโลก
แล้วผลพลอยได้คือผลโดยอ้อมก็จะแผ่ไปทั่วโลก
อย่างน่าอัศจรรย์ยิ่งกว่าผลโดยตรงเสียอีก ผล
โดยตรงมันจะแคบกว่า ผลพลอยได้มันจะกว้าง
กว่า มีอิทธิพลและมีอำนาจมากกว่า

ที่นี้เรามามองดูด้วยจิตด้วยปัญญาไม่ใช่
มองดูได้ด้วยตา ถึงความที่ผลพลอยได้มันเนื่อง
ถึงกันและกัน ทั้งในทางเสียหายและในทางดี
ทางเจริญ ถ้าทำผิดในทางผิด มันก็มีผลพลอยได้
ถึงกันหมด ถ้าทำถูกก็มีผลพลอยได้ถึงกันหมด
เพราะว่าโลกเดี๋ยวนี้มันยิ่งแคบเข้าไปทุกที ควร

จะนึกถึงผลพลอยได้ในทางที่ดี เช่นได้มาบวช
ได้มาเรียน ได้มาเข้าถึงพรหมจรรย์ ถึงศาสนา
เป็นพุทธบริษัท และทำอย่างไรให้ผลพลอยได้
นี้มันแพร่กระจายออกไปทั่วโลกทั่วขอบเขตที่มัน
จะเป็นไปได้

ทบทวนอีกทีหนึ่งสั้นๆ แต่ว่าเราพูดถึง
การบวชที่ประสบความสำเร็จมีผลพลอยได้
ทำให้ผู้อื่นพลอยรู้ ทำให้ผู้อื่นพลอยชื่นชม
ทำให้ผู้อื่นพลอยได้รับประโยชน์ ผลพลอยได้
นี้มันได้จากการมีอยู่ของสิ่งที่ควรจะมีอยู่ ได้
จากการกระทำของผู้ที่กระทำ ที่ควรกระทำ ได้
จากผลของการกระทำสำเร็จนั้น ของใครเล่า
ของผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน ผู้ประสบความสำเร็จ
ในหน้าที่ของตนมีเมตตากรุณา ระบุเฉพาะความ
เป็นพุทธบริษัททั้ง ๔ และระบุให้แคบเฉพาะ
เข้าไปอีกคือความเป็นภิกษุที่สามารถบวชจริง

เรียนจริง ปฏิบัติจริง ได้ผลจริง และประกาศ
ออกไปจริงๆ ในลักษณะที่ว่าพยายามจะทำตน
เป็นบุรุษอาชาไนย เกิดขึ้นเพื่อเป็นประโยชน์
แก่คนทั้งหลาย สัตว์ทั้งหลายทั้งปวง และแก่
โลกและแก่ประเทศชาติและแก่ครอบครัว ตัว
เองไม่พูดเอาไปทิ้งเสียเลย อย่าพูดถึงตัวเองเป็น
อันขาด ขึ้นพูดถึงตัวเองแล้วมิใช่บุรุษอาชาไนย
ทำให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องด้วยได้รับความรู้ ได้รับ
ตัวอย่างที่ดี ทั้งในการปฏิบัติและผลของการ
ปฏิบัติ มีความสุขให้ดู ก็เท่านั้นก็พอ ก็ดูว่ามันมี
อยู่หลายอย่างหรือแทบทั้งหมด มันไม่ได้มีไว้เพื่อ
ประโยชน์แก่ใครคนใดคนหนึ่ง แต่มีประโยชน์
เพื่อทุกอย่างที่มันเข้ามาเกี่ยวข้องหรือเนื่อง
ถึงกัน

ถ้าจะเกิดถามขึ้นมาว่าพระพุทธเจ้าก็ดี
พระสาวกของท่านก็ดี มันมีอยู่เพื่อประโยชน์

อะไรกัน นี่ผมถามท่านทั้งหลายเดี๋ยวนี้ก็ได้
ว่าพระพุทธเจ้าก็ดีและพระสาวกทั้งหลายก็
ดีมีอยู่เพื่อประโยชน์อะไรกัน ถ้าเข้าใจเรื่องที่
พูดมาทั้งหมดก็ตอบได้ แต่ถ้าไม่เข้าใจหรือลืม
เสียก็คงไม่รู้เป็นแน่ว่าพระพุทธเจ้านี้มีไว้เพื่อ
ประโยชน์อะไรกันหรือพระสาวกทั้งหลายมีไว้
เพื่อประโยชน์อะไรกัน เพราะว่าจิตมันก็คอย
คิดแต่ว่าเพื่อประโยชน์แก่กุสิ พระพุทธเจ้า
ของกู อะไรของกู มันก็เพื่อประโยชน์แก่กูไป
เสียหมด นี่คนมันก็เป็นโรคอย่างนี้กันเสียหมด
ต้องให้พระพุทธเจ้ามีอะไรสมกับที่ท่านเป็น
พระพุทธเจ้า พระสาวกทั้งหลายก็เหมือนกัน

ก็จะพูดเสียเลยว่า**พระพุทธเจ้าและ**
คณะสงฆ์ของท่านมีอยู่เพื่อเป็นดวงประทีป
ของโลก อย่าได้ไปคิดว่าพระพุทธองค์ทรงมี
พระพุทธประสงค์เพื่อประโยชน์แก่ใครคนใด

คนหนึ่งพวกใดพวกหนึ่ง และก็ระยะเวลาใด
เวลาหนึ่ง ขอให้ถือว่าพระพุทธเจ้าท่านมีอยู่
เหมือนที่ดวงอาทิตย์มีอยู่ นี้อุปมานะ ว่าดวง
อาทิตย์มันเป็นเรื่องของวัตถุมีอยู่ในโลก มันมี
ก็ตามแบบของมันเอง ตามแบบของดวง
อาทิตย์ ประโยชน์มันก็แพร่ไปตามที่ใครจะได้
ประโยชน์อะไรจากดวงอาทิตย์มากมายเหลือ
เกิน ผู้ที่ศึกษาทางชีววิทยา มาแล้วก็รู้ได้ดี ว่า
ถ้าปราศจากดวงอาทิตย์อย่างเดียวนั้นไม่มีอะไร
เกิดขึ้นในบรรดาสิ่งที่มีชีวิต คือที่ชีวิตที่มีอยู่ใน
เวลานี้มันจะตายลงวูบเดียวหมดไม่มีเหลือ ถ้า
ปราศจากดวงอาทิตย์หรือแสงสว่างดวงอาทิตย์
หรืออะไรๆ ต่างๆ ที่มันเป็นปฏิกิริยาออกมาจาก
ดวงอาทิตย์ แต่ดวงอาทิตย์มันก็มีได้มีอยู่เพื่อคน
เหล่านี้ คนเหล่านี้เป็นผลพลอยได้จากการมีของ
ดวงอาทิตย์

นี่พระพุทธเจ้าก็เหมือนกันอีก เพราะ
ท่านมีพระพุทธเจ้า ท่านจึงเกิดบุคคลชนิดที่
คล้ายๆ กับท่านคือดับทุกข์ได้ ดับทุกข์ได้ ดับ
ทุกข์ได้ เพิ่มขึ้น เพิ่มขึ้น ตามมากตามน้อย แม้
จะไม่เป็นพระอรหันต์แต่ก็ยังเป็นผู้ที่มีความทุกข์
น้อยพอสมควร ดวงอาทิตย์คือพระพุทธองค์มี
อยู่เพื่อเป็นดวงประทีปของโลก ทีนี้สาวกทั้งหลาย
ของท่านก็เป็นดวงประทีปดวงน้อยๆ
น้อยๆ เหมือนกับดวงดาวทั้งหลายอะไรก็ตาม
แล้วแต่ชนิด มันเป็นดวงน้อยๆ ลงไป ถ้าเราไม่
เห็นแก่ตัว เราควรจะคิดว่า เราก็ควรจะเป็น
ดวงประทีปที่เป็นบริวารของพระพุทธเจ้าที่ดี
กว่า ถ้าทำไม่ได้ก็เป็นคนธรรมดาไป แต่ให้เป็น
คนธรรมดาที่มันมีแสงสว่าง มีความเป็นพุทธ-
บริษัท ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานนั่นเอง ถ้าไม่ทำตน
เป็นบริวารพระพุทธเจ้าในแง่ของดวงประทีป

ก็เป็นดวงประทีปที่เต็มที่สุด ก็ไปเป็นดวง
ประทีปน้อยๆ อยู่ข้างเคียงกันในบรรดาสัตว์ที่
เขายังมีปัญหา มีทุกข์ มีร้อนมีอะไร ก็เห็นกันอยู่
แล้วว่าไปครองเรือนกันเป็นฆราวาสนั้นจะต้อง
ทำอะไร แต่ถึงอย่างไรมันก็หลีกเลี่ยงหรือบารมี
อะไรของพระพุทธเจ้าไปไม่พ้น แสงสว่างแห่ง
ธรรมของพระพุทธเจ้าจะส่องไปในที่ทุกหนทุก
แห่ง แม้ในครอบครัวที่ยากจนที่สุด

ฉะนั้นก็ช่วยกันทำให้ผลพลอยได้อันนี้
มันมีได้ง่ายๆ มีได้มากๆ มีได้เร็วๆ ก็แล้วกัน ผม
จึงเอาเรื่องนี้มาพูด ให้ท่านที่เป็นราชภัฏผู้ลา
บวชทั้งหลายสังเกตดูให้ดี ให้การบวชของตน
มีผลพลอยได้ที่น่าชื่นใจคือสูงสุดและมหาศาล
การบรรยายในวันนี้ก็ยุติเพียงไว้เท่านี้.

การบวชที่ประสบความสำเร็จ
มีผลพลอยได้ทำให้ผู้อื่นพลอยรู้
ทำให้ผู้อื่นพลอยชื่นชม ทำให้ผู้อื่นพลอยได้รับประโยชน์
ผลพลอยได้นี้มันได้จากการมีอยู่ของสิ่งที่ควรจะมีอยู่
ได้จากการกระทำของผู้ที่กระทำ ที่ควรกระทำ
ได้จากผลของการกระทำสำเร็จนั้น
ของใครเล่า
ของผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน

สมทบพิมพ์ ๘ บาท

5 500001017021